

Klimaat en emissies aanpak vanuit land- en tuinbouw

Marleen Gysen

Innovatiesteunpunt
de toekomst begint vandaag

Het Innovatiesteunpunt is een initiatief van
Boerenbond en Landelijke Gilden in partnerschap met Cera en KBC

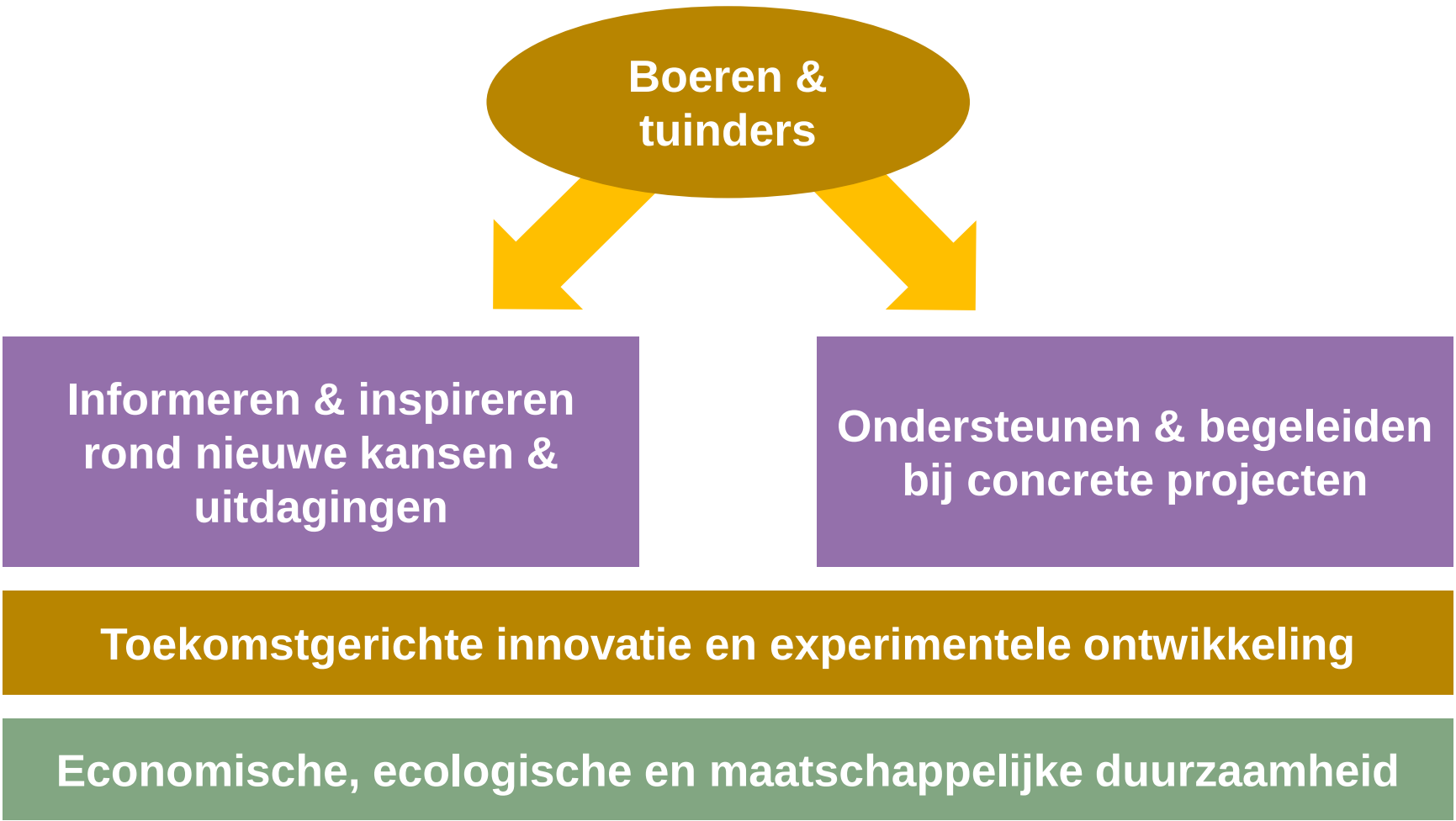
Innovatiesteunpunt

voor landbouw en platteland

Onze missie

**Boeren &
tuinders**


```
graph TD; A([Boeren & tuinders]) --> B[Informeren & inspireren rond nieuwe kansen & uitdagingen]; A --> C[Ondersteunen & begeleiden bij concrete projecten]; B --> D[Toekomstgerichte innovatie en experimentele ontwikkeling]; C --> D; D --> E[Economische, ecologische en maatschappelijke duurzaamheid];
```

**Informeren & inspireren
rond nieuwe kansen &
uitdagingen**

**Ondersteunen & begeleiden
bij concrete projecten**

Toekomstgerichte innovatie en experimentele ontwikkeling

Economische, ecologische en maatschappelijke duurzaamheid

Dienstverlening aan L&T bedrijven

Vorming en
voorlichting

Inspiratie

Individueel advies

vernieuwend en vanuit praktijk

- groepsscans
- Open Energiedag
- Innovatiecampagne
- inspiratietours
- innovatietrajecten
- ...

Projectwerking

Gemiddeld 25-tal projecten lopend in 20 Vlaamse en Europese steunprogramma's

AGENTSCHAP
INNOVEREN &
ONDERNEMEN

Vlaanderen
is ondernemen

EFRO
EUROPEES FONDS
VOOR REGIONALE
ONTWIKKELING

INTERREG IVB

Klimaat en emissies

Acties Innovatiesteunpunt:

- Inzetten op terugdringen emissies
- Speerpunten
 - energie-efficiëntie (CO₂) en hernieuwbare energie (CO₂ en methaan)
 - reductie ammoniakuitstoot (geen BKG)
 - sluiten kringlopen (“resource efficiency”)

Klimaat en emissies

Uitgangspunten:

- Landbouw is ook deel oplossing:
 - productie biomassa, investering hernieuwbare energie
 - samenwerking/coöperaties incl. boer-burger
- Toekomstgericht investeren in O&O en implementatie nieuwe technologieën:
 - meewerken/eigen initiatief projecten i.s.m. onderzoekscentra
 - opvolgen en vertalen van onderzoeksresultaten

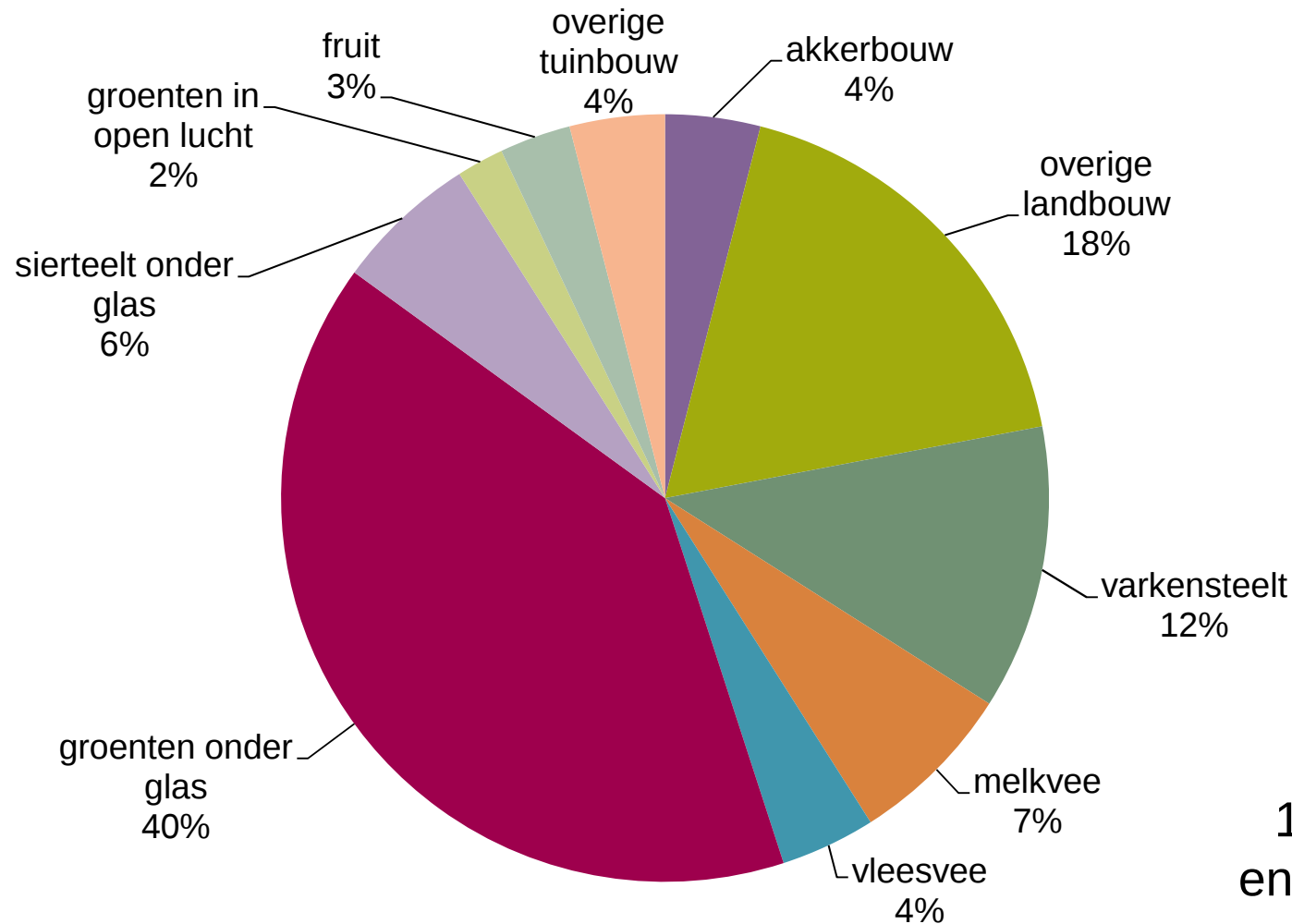
Klimaat en emissies

Uitgangspunten:

- Integrale aanpak
- Van voorlopers tot ...

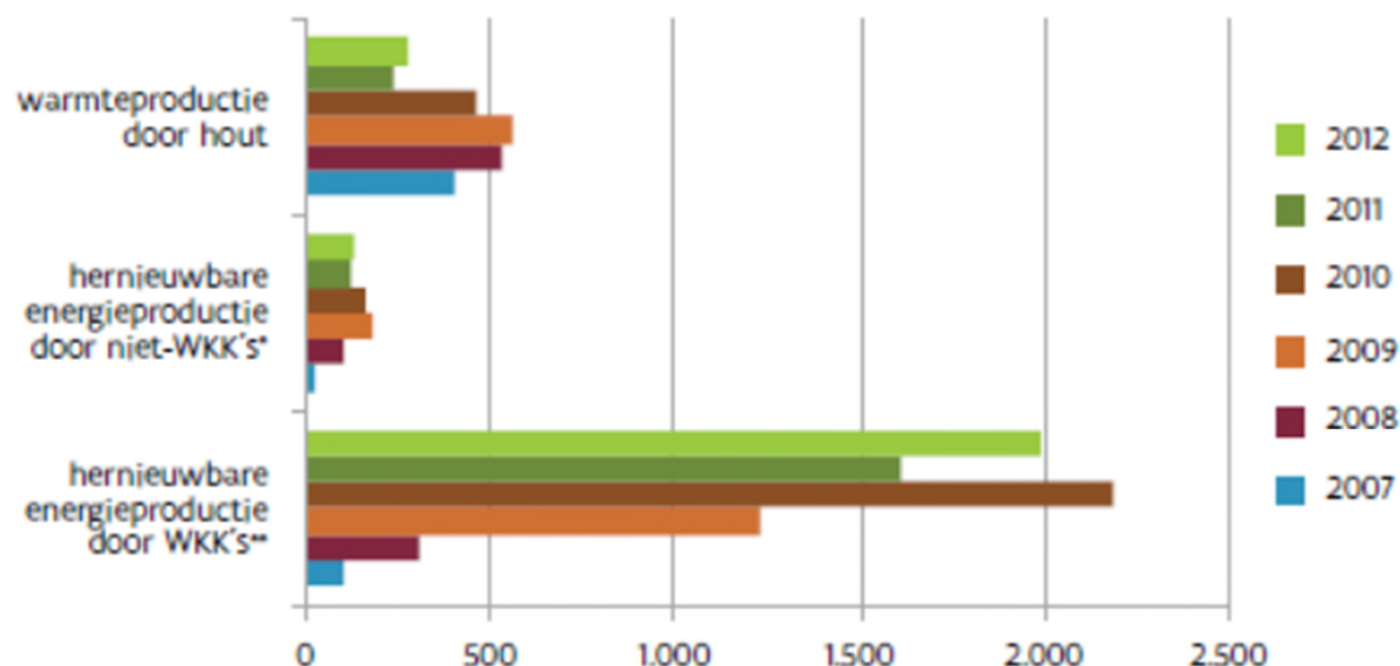

Energiebalans Vlaamse landbouw

1,6% van totale
energieverbruik VL
(2013)

*hoofdzakelijk productie van groene stroom op basis van biogas als energiebron

**productie van groene stroom en warmte op basis van hoofdzakelijk biogas als energiebron

Bron: Departement Landbouw en Visserij op basis van VITO

Energieconsulentenprojecten 2006-2016

- Individuele begeleiding, op maat van het bedrijf:
“ontzorging”
 - korte adviezen
 - energiescans met bedrijfsbezoek
- Informeren:
 - publicaties
 - vorming
- Leren van elkaar:
 - demonstratiedagen
 - groepsscans

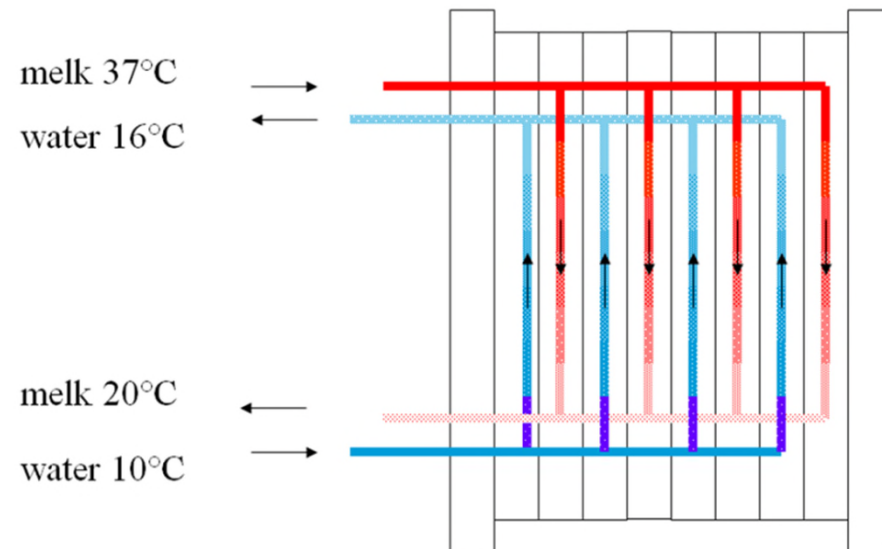

Energieconsulentenprojecten 2006-2016

- Meer dan 1.000 bedrijven geadviseerd
- Diverse technieken
 - energiebesparende technieken (energieschermen, verlichting, voorkoeler, warmterecuperatie, ...)
 - omschakeling naar aardgas
 - (micro)WKK
 - hernieuwbare energie (PV, biomassa, kleinschalige vergisting, warmtepompen)

Voorkoeler bij melkvee

- Gemiddeld 50% besparing op koeling
- Bedrijf 80 melkkoeien:
 - 4 ton CO₂/jaar
 - 1.000 euro/jaar

Warmterecuperatie pluimvee

- Tot 60% besparing op stookkosten (vnl. lichte stookolie)
- Bedrijf 40.000 dieren:
 - 34 ton CO₂/jaar
 - 7.600 euro/jaar

Kleinschalige vergister

- Biomassastromen op bedrijf
- Netto el.productie: 65.000 kWh (10 kWe)
 - 50 ton CO₂/jaar
 - 13.000 euro/jaar

Energieconsulentenprojecten 2006-2016

Hindernissen/struikelblokken implementatie:

- Onzeker investeringsklimaat
- Moeilijk voor kmo's om TVT correct in te schatten
- Steunmaatregelen op lange termijn?
- Onstabiel wetgevend kader tarieven

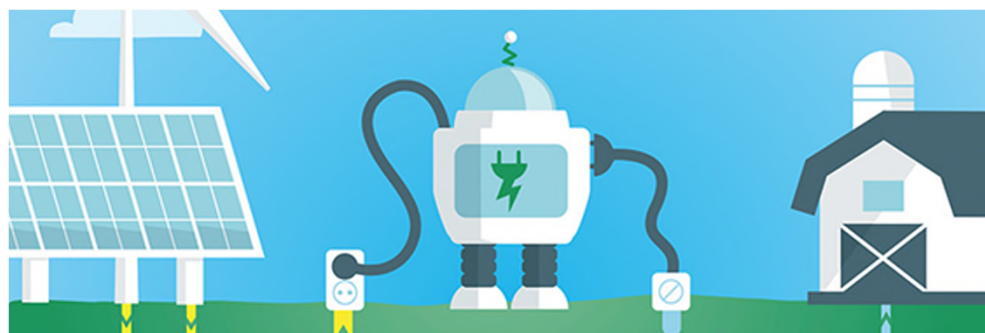
Slim Aansturen Van Elektriciteit (SAVE)

- Meer hernieuwbare energie door slim gebruik eigen productie bij kmo's **VRAAG ↔ AANBOD**
- Informeren, sensibiliseren, aanreiken tools
- Samenbrengen toeleveranciers en eindgebruikers
- ISP, Boerenbond, ODE, Unizo, Tecnolec, KU Leuven, Thomas More, UGent, Inagro, EnergyVille/Vito

AGENTSCHAP
INNOVEREN &
ONDERNEMEN

Vlaanderen
is ondernemen

Lokale en regionale initiatieven

Burgemeestersconvenant:

- Ondertekend door >150 gemeenten in VL
- Actieplan → initiatieven landbouw
- Actieve deelname Innovatiesteunpunt:
 - energiescans
 - ondersteuning implementatie
 - brochures
 - opzetten samenwerking/coöperaties

Lokale en regionale initiatieven

Enkele projecten:

- Limburg klimaatneutraal: EnergieWINST
- Oost-Vlaanderen klimaatgezond: Energiek melkveehouders
- Energiek Meetjesland

Andere innovatietrajecten energie

- Project “Twecom”: valorisatie landschapselementen in lokaal warmtenetwerk
- Project “CO₂ en methaan”: energieopslag als sluitluik van een koolstofarm energiesysteem
- Project “BioEnergy Farm”
- Open Energiedag
- Inspiratietour Malempré
- Workshops “Duurzame energieproductie”

SMART melken

- Nutritioneel sturen naar een economisch en ecologisch duurzaam melkveebedrijf
- Focus op methaan en stikstof-efficiëntie
- I.s.m. Ilvo
- Rol Innovatiesteunpunt:
 - vertalen onderzoek
 - verspreiden kennis
 - faciliteren implementatie praktijktool bij bedrijven

AGENTSCHAP
INNOVEREN &
ONDERNEMEN

Vlaanderen
is ondernemen

Samenwerking binnen en buiten L&T

- Enerpedia
- Brochures overheid:
 - “Goed geboerd? Ook het klimaat is u dankbaar” (2012)
 - “Energieke landbouw. *Watt* brengt het op?”(2014)
- VEMIS
- Warmtepompplatform, Cogen, ODE, ...
- Universiteiten, hogescholen, kennis- en praktijkcentra

Uitdagingen en aandachtspunten

- Voldoende O&O
- Implementatie nieuwe technologieën, op maat
- Nood aan ontzorging
- Nood aan financiële ondersteuning (cfr. Vlif)
- Samenwerking tussen bedrijven (energieprofielen!)
- Sectoroverschrijdende initiatieven (bv. restwarmte)

Contactgegevens

Innovatiesteunpunt

Diestsevest 40

3000 Leuven

016 28 61 25

marleen.gysen@innovatiesteunpunt.be

www.innovatiesteunpunt.be